

---

puruShArthadashakam by Bhartrihari

భర్తృహరిప్రణీతం పురుషార్థదశకమ్

Document Information

Text title : puruShArthadashakam by bhartRihari

File name : puruShArthadashakambhartRihari.itx

Category : major_works, dashaka, bhartrihari

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Bhartrihari

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Latest update : March 31, 2018

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

భర్తృహరిప్రణీతం పురుషార్థదశకమ్

తస్మాదనన్తమజరం పరమం వికాసి

తచ్చిత్త ! చిన్తయ కిమేభిరసద్వికల్పైః ।

యస్యానుషక్తిణ ఇమే భువనాధిపత్య-

భోగాదయః కృపణలోకమతా భవన్తి ॥ ౧॥

పాతాలమావిశసి చాపి నభౌ విలఙ్ఘ్య

దిఙ్మణ్డలం భ్రమసి మానస! చాపలేన ।

భ్రాన్త్యాపి జాతు [విమలం] కథమాత్మనీనం

న బ్రహ్మ సంస్మరసి నిర్వృతిమేషి యేన ॥ ౨॥

యూయం వయం వయం యూయమ్ ఇత్యాసీన్మతిరావయోః

కిం జాతమధునా యేన యూయం యూయం వయం వయమ్ ॥ 3॥

మహీశయాశ్చ శయాశ్చ వితతముపధానం భుజలతా

వితానన్ త్వాకాశో వ్యజనమనుకూలోఽయమనిలః ।

స్ఫురన్ దీపశ్ చన్ద్రో విరతివనితాసక్తమ్ ఉదితః

సుఖం శాన్తః శేతే తనుతరవిభూతిర్ నృప ఇవ ॥ ౪॥

కిం వేదై స్మృతిభిః పురాణవచనైః శాస్త్రైర్మద్యావిన్తరైః

స్వర్గగ్రామకుటీనివాసఫలదైః కర్మక్రియావిభ్రమైః ।

ముక్తైశ్చక్షకం భవదుఃఖభారరచనావిధ్వంసకాలానల-

స్యాత్మానన్దపదప్రవేశకథనాః శేతే వణిగ్స్పృత్తిభిః ॥ ౫॥

ఆయుః కల్లోలలోలం కతిపయదివసస్థాయినీ యౌవనశ్రీర్

అర్థాః సక్కుల్పకల్పా ఘనసమయతటిద్విభ్రమా భోగపూగాః ।

కణ్ఠాశ్లేషోపగూఢం తదపి చ న చిరం యత్ ప్రియాభిః ప్రణీతం

బ్రహ్మణ్యాసక్తచిత్తా భవత భవభయామ్భోధిపారం తరీతుమ్ ॥ ౬॥

యదాసీదజ్ఞానం స్మరతిమిరసంస్కారజనితం

తదా దృష్టం నారీమయమిదమశేషం జగదపి ।

ఇదానీమస్మాకం పటుతరవివేకాఙ్గానజిషాం

సమీభూతా దృష్టిన్ త్రిభువనమపి బ్రహ్మ మనుతే || ౭ ||

కిం కన్దర్ప ! వృథా కదర్థయసి మాం కోదఙ్జటఙ్కారితై

రే రే కోకిల ! కోమలం కలరవం కిం వాభిధన్ స్వాదునా ।

ముగ్ధే ! సిద్ధగ్ధ [విదగ్ధ] ముగ్ధమధురచ్ఛాయైః కటాక్షైరలం

చేతశ్ చుమ్పతి చన్ద్రచూడచరణధ్యానామృతం సమ్ప్రతి || ౮ ||

ప్రశాన్తశాస్త్రార్థవిచారచాపలం

నివృత్తనానారసకావ్యకౌతుకమ్ ।

నిరస్తనిశ్శేషవికల్పవిప్లవం

ప్రపత్తుమన్విచ్ఛతి శూలినం మనః || ౯ ||

మాతర్మేదిని తాత మారుత సఖే తేజః సుబన్ధో జల !

భ్రాతరోవ్యమ నిబద్ధ ఏష భవతామన్త్యం ప్రణామాఙ్గాలిః ।

యుష్మత్సజ్గవశోపజాతసుకృతోద్రేకస్ఫురన్నిర్మలం

ఙ్గానాపాస్తసమస్తమోహమహిమా లీయే పరబ్రహ్మణి || ౧౦ ||

ఇతి పురుషార్థప్రకరణమ్ ।

ఇత్యాచార్యభర్తృహరిప్రణీతం పురుషార్థదశకం సమాప్తమ్ ||

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi

puruShArthadashakam by Bhartrihari

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

